



L'ESPLAI A L'ESCOLA

**PLA DE SUPORT A LES ACTIVITATS EXTRAESCOLARS**

Ajuntament  de Sabadell

Març del 2003

L'Esplai a l'escola és un programa de l'Ajuntament de Sabadell que dóna suport a les activitats extraescolars dels alumnes en edat d'escolarització obligatòria i que estableix criteris d'actuació per a la seva millora constant.

---

© Ajuntament de Sabadell  
Plaça de Sant Roc, s/n  
Sabadell  
[www.ajsabadell.es](http://www.ajsabadell.es)

Cada cop més el lleure del nostres infants adquireix un paper important en la seva vida quotidiana. La forta influència dels mitjans de comunicació i la dispersió dels horaris familiars fa pensar que són necessàries intervencions educatives que afavoreixin el creixement personal dels nens i nenes en entorns lúdics.

Històricament les associacions de mares i pares d'alumnes han assumit els serveis i activitats complementàries fora de l'horari escolar, contribuint d'aquesta manera a la millora de la qualitat de l'educació. Cal fer un esment especial a les activitats extraescolars on s'ha evidenciat l'entesa i el treball en comú entre les AMPA i les entitats de lleure de la ciutat.

L'Ajuntament, des del seu servei d'Educació, prengué consciència del potencial del teixit social de la ciutat tant pel que fa al associacionisme de mares i pares com dels esplais i entitats de lleure. Alhora, vist que les activitats extraescolars adreçades als infants exigeixen un acurat disseny i organització, es considerà adient establir uns mateixos punts de referència que garantissin la qualitat exigible a tot procés educatiu.

El document "L'Esplai a l'Escola" que teniu a les mans vol ser una proposta de ciutat que, en el marc del col·lectiu de ciutats educadores, potenciï les activitats extraescolars des de la vessant educativa, afavoreixi la seva millora qualitativa i faciliti la gestió i control dels qui les fan possibles.

Es de destacar el treball en comú entre l'Ajuntament de Sabadell i el Moviment d'Esplai del Vallès. La coincidència en els plantejaments inicials en l'àmbit del lleure fa pensar en la bondat de la línia de treball iniciada que ens compromet en la millora constant del temps lliure dels nostres nens i nenes.

Lena Balaguer Montmany  
Regidora d'Educació

## **1- JUSTIFICACIÓ DEL PROGRAMA**

Les activitats extraescolars que ofereixen les diverses associacions de mares i pares del centres educatius tenen, històricament, moltes diverses formes pel que fa a la tipologia, continguts, gestió, motivacions, participants, ràtio d'alumnes/monitor, costos, etc. Des de l'Ajuntament de Sabadell i des del Moviment d'Esplai del Vallès es detectà la necessitat d'oferir un mateix marc de referència per a tots els centres de Sabadell que ho vulguin, per tal d'avançar més en la millora de les activitats extraescolars, al mateix temps que s'afavoria un element més per a la dinamització de les respectives comunitats educatives.

El programa L'Esplai a l'Escola també vol obrir una via de constant reflexió en relació al paper de les activitats extraescolars en el marc educatiu actual. Entenem que el temps d'esplai ha d'adquirir més protagonisme a l'hora de donar respostes educatives qualificades i organitzades que responguin als interessos i necessitats de lleure de cadascuna de les zones de Sabadell.

Es feia, tanmateix, necessari el suport a un programa com aquest per a donar un nou impuls a les associacions de pares i mares i al teixit associatiu de la ciutat vinculat en el món de lleure.

## **2- OBJECTIUS GENERALS**

- Potenciar les activitats extraescolars des de la vessant educativa.
- Fer possible que les escoles públiques de la Ciutat tinguin un mateix marc de referència de caràcter educatiu pel que fa a activitats fora de l'horari lectiu.
- Garantir la realització d'activitats extraescolars de qualitat amb monitors experts.
- Facilitar la gestió i control de les activitats per part de les associacions de mares i pares.
- Afavorir la reflexió arran del paper que en el futur han de tenir les activitats extraescolars en el marc de la comunitat educativa.
- Promocionar l'escola pública.
- Reforçar els esplais i entitats de lleure de Sabadell.

### **3- PUNTS CLAU DEL PROGRAMA**

- Es pretén l'assoliment de la gestió unificada de les activitats extraescolars de les escoles públiques de Sabadell.
- La planificació de les activitats extraescolars es pactaran amb els diferents agents implicats i es tendirà a estandarditzar-les, tot respectant les singularitats i procurant que s'adeqüin a les necessitats i requeriments de cada centre.
- Les activitats que es realitzin en el marc del programa seran coherents amb el Projecte educatiu de Sabadell (PES), amb els respectius projectes educatius dels centres i amb les línies mestres reflectides en els seus projectes curriculars i en els plans anuals.
- És desitjable l'optimització dels recursos dels centres més enllà de l'horari escolar.
- El paper de les AMPAs i les seves responsabilitats en la gestió en l'àmbit de l'educació en el lleure requereixen una constant reflexió i replantejament.
- El programa "l'esplai a l'escola", de suport a les activitats extraescolars, integrarà en la seva dinàmica la constant avaluació, tant externa com interna, en base als indicadors que s'establiran.
- La formació de tot el personal que estigui vinculat al programa és fonamental.

### **4- PRINCIPIS QUE INSPIREN EL PROGRAMA**

- La línia pedagògica de les activitats de lleure es basarà en els principis del constructivisme. En aquest sentit es tendirà, tant com es pugui, a oferir activitats àmplies i diverses perquè hi puguin participar tots els alumnes. Tanmateix caldrà que siguin funcionals i significatives per als nens i les nenes d'una edat determinada.
- Les activitats s'adequaran als grups d'edat d'una mateixa franja evolutiva.
- En funció de l'etapa evolutiva dels nens i nenes, es primaran els següents valors:
  - Convivència.
  - Participació.
  - Solidaritat
  - Respecte

- Confiança mútua
- Les activitats extraescolars es dissenyaran, quan calgui, atenent el principi de la interculturalitat, entès com a font d'enriquiment mutu i com a vehicle que fomenti l'entesa entre les diferents maneres de viure i d'entendre el món.
- Les activitats que s'ofereixin tindran fonamentalment una component lúdica, tot i que en aquelles escoles que ho requereixin es valorarà la conveniència de fer activitats que afavoreixin els hàbits d'organització personal, estudi, etc.
- Les activitats estaran en estreta vinculació amb el projecte educatiu del centre, per assegurar-ho es tindrà cura que hi hagi una fluida comunicació entre els monitors i monitores de l'esplai i els o les mestres corresponents.
- La comunicació monitor – alumne es realitzarà bàsicament en llengua catalana, sense menyspreu de les etapes d'adaptació per a aquells nens o nenes que ho requereixin. En qualsevol cas es tindrà com a referència el projecte lingüístic del centre corresponent.
- La planificació i programació de les activitats es pactaran escola a escola per tal d'adaptar-se, tant com sigui possible, a les demandes, en el ben entès que la temporalització i horaris hauran d'estar en sintonia amb la dinàmica de l'escola i amb els tarannàs de cada col·lectiu.

## **5- ORGANITZACIÓ I FUNCIONAMENT**

### **En relació a l'Ajuntament**

- Gestionarà i supervisarà tots els processos i actuacions del programa, en estreta col·laboració amb el Moviment d'Esplai del Vallès (MEV).
- Establirà els convenis de col·laboració amb el MEV i amb les respectives AMPAs del centres adherits al programa on es formalitzaran les actuacions i acords.
- Presidirà i coordinarà les tasques de la Comissió de seguiment general de les activitats extraescolars.
- Formarà part de la Comissió permanent.
- Participarà en les diferents comissions que s'estableixin a nivell de centres o de zona.
- Informarà periòdicament al Consell Escolar Municipal (CEM) dels treballs propis del programa.
- Aportarà els mitjans tècnics necessaris pel bon desenvolupament del programa.
- Vetllarà per a que les activitats extraescolars siguin accessibles a tot l'alumnat.

## **En relació al Moviment d'Esplai del Vallès**

El Moviment d'Esplai del Vallès assumirà els següents compromisos:

- Establiment d'un pla gradual de formació dels monitors de tots els esplais implicats en el programa per tal de garantir la constant millora de les activitats que es duguin a terme.
- Tindrà a càrrec seu la coordinació general de tots els esplais i entitats de lleure vinculats al programa.
- Mantindrà una estreta col·laboració amb el departament d'Educació de l'Ajuntament en tot allò que faci referència al programa de suport a les activitats extraescolars: L'Esplai a l'Escola.
- Formarà part de la Comissió permanent.
- Participarà en les diferents comissions que es constitueixin a nivell de centres o de zones.
- Pel que fa a recursos humans, cobrirà les baixes o absències que es produeixin durant el curs en les diferents escoles.

## **En relació a les associacions de mares i pares d'alumnes**

Les associacions de mares i pares d'alumnes garantirán els aspectes que es relacionen a continuació:

- Cobertura de les activitats organitzades per l'AMPA per mitjà d'una pòlissa de responsabilitat civil.
- Planificació general de les activitats amb el suport de l'esplai corresponent i detecció de les demandes dels pares i mares.
- Gestió dels processos de difusió i inscripció.
- Control de les incidències i informació a les respectives famílies: assistència, comportament, etc.
- Assistència a les reunions que convoquin els diferents òrgans on estiguin representats.
- Establir les vies de comunicació amb els diferents col·lectius o òrgans de gestió.
- Informar a l'Ajuntament de la marxa del programa, amb la periodicitat que s'estableixi, en base als objectius que es pretenen i als acords de la comissió de seguiment general.
- Formalitzar els acords AMPA – entitat de lleure i atendre les obligacions econòmiques i contractuals que se'n derivin.
- Convenir amb l'Ajuntament les clàusules per les quals es regiran les activitats extraescolars que s'hagin pactat a la Comissió d'extraescolars del centre.
- Garantir que la informació de les activitats de cada curs arribi a tots els pares i mares del centre.

## **En relació a les entitats de lleure**

Els esplais o entitats de lleure garantirán els següents aspectes:

- El monitors i monitores implicats en el programa hauran de tenir la capacitat tècnica i la formació necessària per al desenvolupament de les tasques que li són pròpies i, en la mesura del possible, que estigui en possessió del títol de monitor de temps lliure.
- Planificarà, dissenyarà, i desenvoluparà el programa d'activitats de l'escola corresponent d'acord amb els pactes establerts amb l'AMPA i a petició d'aquesta.
- Les activitats que s'ofereixen a una zona determinada es procurarà que siguin diverses.
- Programarà amb antelació el desenvolupament de les activitats, premissa indispensable per a garantir la qualitat de les activitats i l'adequada utilització dels recursos adients.
- Tindrà cura que totes les activitats es facin dins els límits tolerats per garantir la seguretat de les persones.
- Controlarà i farà el seguiment de l'alumnat participant en les activitats. Al seu torn, els monitors donaran puntual informació de les incidències al coordinador corresponent.

### **En relació a l'Equip Directiu i el Claustre**

- El programa "L'Esplai a l'Escola" s'implantarà en aquells centres on l'equip directiu i professors mostrin interès i disponibilitat per a fer possible la necessària coordinació entre l'espai docent i el de lleure.
- Participar activament en els òrgans de gestió i de control del programa on siguin reclamats.

## **6- ÒRGANS DE CONTROL**

### **6.1- Comissió de seguiment general d'extraescolars**

Es competència de L'Ajuntament de Sabadell el control i la inspecció del servei. La vigilància d'aquest es farà a través de la Comissió de Seguiment General d'Extraescolars quina composició i funcions s'expliciten tot seguit. Aquesta Comissió es constituirà com a comissió delegada del Consell Escolar Municipal a qui es donarà compte periòdicament de l'evolució del programa.

Composició :

- El regidor o la regidora d'Educació, en qui recaurà la presidència.
- Un tècnic o una tècnica responsable del departament de Serveis Socials i Cooperació.
- Un tècnic o una tècnica del Moviment d'Esplai del Vallès.
- La Coordinadora o coordinador general del programa.
- Un tècnic o una tècnica d'Educació en qui recaurà la responsabilitat i gestió general del programa.
- Un director o una directora de Primària nomenada per la Junta de directors.
- Un o una representant de les AMPAs nomenada entre els responsables de les associacions de mares i pares d'alumnes dels centres adherits al programa.



- Un monitor o una monitora coordinadora de zona en representació de tots els coordinadors d'esplais implicats en el programa.

Durada dels càrrecs :

Els representants dels col·lectius de directors, AMPAs i esplais exerciran el seu càrrec durant dos anys, al termini dels quals els respectius col·lectius elegiran un nou representant amb els criteris que considerin pertinents.

Funcions:

- Controlar el funcionament del programa en els seus aspectes educatius i de gestió.
- Vetllar per la formació dels monitors i dels responsables de les AMPAs vinculats a la gestió del programa.
- Analitzar i donar resposta als problemes o situacions que siguin plantejades per les comissions dels centres.
- Fer propostes de millora del programa.
- Establir els mecanismes i estratègies per a garantir l'avaluació continua del programa.
- Establir els criteris generals i les línies mestres de futur del programa.
- Elaborar la Memòria anual d'activitats.

## **6.2- Comissió permanent**

La Comissió de seguiment general delegarà en la Comissió permanent la capacitat d'execució i de gestió directe.

Composició:

- + Un tècnic o tècnica del departament d'Educació de l'Ajuntament en qui recau la responsabilitat i gestió del programa.
- + Un tècnic o tècnica del Moviment d'Esplai del Vallès.
- + El coordinador o la coordinadora general del programa.

Es reunirà almenys a l'inici i a l'acabament de cada trimestre.

Aquesta Comissió també es reunirà almenys al començament i a l'acabament de cada curs escolar amb les diverses comissions d'extraescolars dels centres, i sempre que calgui, per a donar sortida a les dificultats que puguin sorgir.

Funcions:

- + Vetllar per l'adequat funcionament del programa en la gestió del dia a dia.
- + Proposar a la Comissió de seguiment general, per a la seva aprovació, les pautes de funcionament general del programa al llarg d'un curs escolar.
- + Establir les normes generals d'avaluació per a tots els centres.

- + Analitzar els problemes que puguin sorgir i donar-hi la sortida adequada.

### **6.3- Comissió d'extraescolars de centre**

En el moment que un centre decideixi adherir-se al programa haurà de crear, en el marc del Consell Escolar de Centre, la Comissió d'extraescolars de centre d'acord amb el que preveu el Reglament Orgànic de Centres (ROC).

Composició:

Direcció del centre, responsable de l'AMPA, educador o educadora social, cap de zona de Serveis Socials, coordinador o coordinadora de l'esplai, coordinadora general del programa, tècnic d'Educació, aquelles persones que la pròpia comissió consideri pertinents.

Funcions:

- + Elaboració dels criteris i directrius de centre per a l'adequat funcionament de les activitats extraescolars.
- + Planificació de les activitats del curs en base a:
  - necessitats de l'alumnat
  - demandes dels pares i mares.
  - avaluació de resultats dels cursos anteriors.
  - grups d'edat dels alumnes.
  - disponibilitat d'espais i optimització de recursos.
- + Seguiment de les activitats del curs. La comissió es reunirà com a mínim al començament i a l'acabament de cada curs i sempre que qualsevol dels membres ho requereixi amb el vist i plau de la Comissió Permanent.
- + Resolució dels conflictes referents a les extraescolars que apareguin dintre de l'àmbit de l'escola que no s'hagin pogut resoldre pels responsables directes.
- + Proposar actuacions que reverteixin en la millora del servei.
- + Elevar propostes a la comissió de seguiment general d'extraescolars.

## **7- ÒRGANS DE GESTIÓ I LES SEVES FUNCIONS**

### **7.1- Coordinador o coordinadora general del programa**

La persona que assumeixi aquesta responsabilitat serà nomenada pel Moviment d'Esplai del Vallès, i treballarà en estreta col·laboració amb el servei d'Educació de l'Ajuntament.

Funcions:

- + Facilitar el contacte i coordinació entre els coordinadors de zona
- + Sistematitzar fórmules que millorin la gestió de la difusió, inscripcions i informació a les famílies.
- + Establir mecanismes per a l'avaluació continua de totes les activitats de la ciutat.
- + Recopilar mensualment les incidències dels diferents centres.

- + Supervisar les programacions de cada esplai o entitat de lleure i vetllar pel seu desenvolupament.
- + Supervisar l'ús i optimització dels recursos de cada centre.
- + Assessorar als coordinadors de zona i als respectius monitors en la seva tasca.
- + Recolzar la tasca de tots els implicats en el programa .
- + Formar part de la comissió de seguiment general d'extraescolars de Sabadell.
- + Mantenir contactes periòdics amb els responsables de les associacions de mares i pares.

## **7.2 Coordinador o coordinadora de zona**

Estarà a càrrec d'un monitor o una monitora nomenat pel MEV i que tingui la preparació convenient.

Funcions:

- + Coordinar-se amb la persona responsable de l'AMPA.
- + Facilitar la comunicació entre pares i mares i monitors i monitores.
- + Preveure i donar sortida a les incidències (baixes, absències, faltes,...)
- + Control global d'assistències.
- + Supervisar les programacions de les diferents activitats.
- + Gestionar adequadament els materials.
- + Control i gestió econòmica de cada esplai.
- + Organitzar junt amb els responsables de cada esplai els horaris, monitors, grups, etc.
- + Coordinar els centres i monitors de la seva zona aollits al programa d'extraescolars.
- + Recolzar als equips de monitors.
- + Realització d'algun taller a cadascuna de les escoles que coordina.
- + Elaboració de materials de suport.

## **7.3- Equip de monitors i monitores**

Composició:

El constitueixen tots els monitors i monitores que formen part de l'esplai o entitat de lleure als que s'hagi encomanat la gestió i realització de les activitats extraescolars d'un centre determinat. En el cas que les activitats s'encarreguin a monitors que no pertanyin a un esplai de la zona, tots ells es constituïran en equip de treball.

Funcions:

- + Programació trimestral i diària de les activitats
- + Previsió dels materials necessaris.
- + Desenvolupament dels tallers.
- + Control d'assistència dels nens i nenes i passar les dades diàriament al coordinador o coordinadora.
- + Valoració de les activitats realitzades i de les incidències de cada dia.

- + Vetllar perquè les famílies dels alumnes rebin periòdicament informació de les activitats realitzades i principals àmbits educatius treballats.

La regulació de les actuacions dels monitors es regirà per les “Bases de funcionament per als monitors de les activitats extraescolars”, que seran aprovades per la Comissió de seguiment general d’extraescolars.

#### **7.4- Representant de l’AMPA**

Serà un pare o una mare escollida per la junta de l’AMPA del centre corresponen.

Funcions:

- El representant de les activitats extraescolars de l’AMPA haurà d’estar localitzable per part del coordinador de l’esplai per poder fer front a qualsevol incidència.
- Periòdicament, valorarà les activitats i el seu grau d’acceptació per part dels pares i mares i passar la informació a la comissió permanent i quan es requereixi, d’acord amb els criteris de la comissió general de seguiment i la del propi centre.
- Contactar amb les famílies dels alumnes que han comès alguna falta d’assistència o altres incidències d’importància.
- Mantenir informada a la Junta de l’AMPA del funcionament de les activitats.
- Estar en contacte amb el coordinador o coordinadora de zona on pertanyi el centre i amb el coordinador o coordinadora del programa.

#### **7.5- Equip directiu**

L’equip directiu decidirà quin dels seus components representarà l’òrgan de direcció i de gestió del centre en les comissions de control del programa bé sigui en l’àmbit del propi centre o de ciutat.

Facilitarà els contactes que es considerin necessaris entre els monitors i els tutors o mestres especialistes.

Facilitarà la compatibilitat dels espais i l’ús dels materials que siguin escaients per a les activitats extraescolars.

# L'ESPLAI A L'ESCOLA

Amb la col·laboració de



**MOVIMENT D'ESPLAI DEL VALLÈS**